

C178 – LEE22

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

13 maart 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Bossuyt tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over een vernieuwde aanpak om dioxine- en pcb-bronnen bloot te leggen	1
Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over vervuiling door zware metalen in Noord-Limburg	5
Vraag om uitleg van de heer Piet De Bruyn tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het uitblijven van de natuurrichtplannen (NRP)	7

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Bossuyt tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over een vernieuwde aanpak om dioxine- en pcb-bronnen bloot te leggen

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb een vraag over een thematiek die niet eenvoudig is. Aan de ene kant zijn we genoopt tot enige voorzichtigheid, en aan de andere kant is deze vraag van zodanig belang dat ze de mensen steeds meer bezighoudt. Het is duidelijk dat we in dat domein moeten proberen zo veel mogelijk klaarheid te scheppen, laat staan dat we in staat zijn om de toestand op te lossen. Zelfs als dat niet zo is, hebben we er allemaal belang bij om in alle openheid klaarheid te scheppen over wat we doen, wat we kunnen doen en wat we niet kunnen doen.

Mijn vraag gaat over de dioxine- en pcb-metingen. Sedert 1995 gebeuren die metingen op een georganiseerde schaal. Ze zijn gericht op potentiële bronnen, zoals afvalverbrandingsovens, industriële installaties, crematoria, luchthavens enzovoort. Sedert 2002 worden eveneens metingen gedaan naar pcb-126.

We zien doorheen de metingen op landelijke schaal dat er een dalende trend is in de stedelijke en landelijke gebieden, maar dat er wel degelijk problemen blijven in de industriële gebieden. Meer nog, er is een reeks gebieden die blijvend zwarte plekken zijn, namelijk Menen, Gent, Genk, Gistel, Kallo en Willebroek. Veroorloof me even over mijn lieflijke gemeente te spreken. Ik weet dat het vervelend is dat we de zaken in de commissie altijd op onze eigen stek betrekken, maar ik spreek evenzeer in naam van al die andere zwarte punten in Vlaanderen. In Menen ken ik de situatie wel het beste. Daar hebben we al metingen sinds 1993. We stellen opnieuw vast dat door de jaren heen er wel degelijk zeer zware deposities blijven bestaan. Dat bekommert ons. Ik heb me altijd afgevraagd hoe het komt dat we niet in staat zijn om na al die jaren de oorzaak van deze grote depositie vast te stellen. Het wordt steeds moeilijker om dat aan de bevolking uit te leggen. De mensen begrijpen niet, nu we al zo lang meten, dat we echt niet in staat zijn om te weten van waar die deposities afkomstig zijn, laat staan om het probleem op te lossen.

Ik heb contact gehad met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), die op regelmatige basis de metingen doet. Dan kwam me plots ter ore dat ze statistische metingen en vaststellingen doet, maar eigenlijk geen echt onderzoek,

namelijk het afbakenen van zones die aan de basis zouden kunnen liggen van de vervuiling. Om vast te stellen wat de oorzaak is, moeten we iets anders doen dan wat we nu doen. Dat valt samen met vele klachten die we horen van inwoners die zeggen dat er in de weekends nog wordt verbrand: men ziet de rookpluimen en er valt stof neer. Als men dan vraagt naar metingen in de weekends, zegt men dat er in de weekends niet wordt gewerkt. Dan wordt er dus niet gemeten, en dat is een groot probleem. Mevrouw de minister, kan er worden nagegaan of er mogelijkheden zijn om die metingen ook in de weekends te doen? Aangezien de VMM alleen statistische vaststellingen doet, kan men dan de Milieuinspectie daar niet mee belasten?

In Menen hebben we de bijkomende moeilijkheid dat we op de grens liggen. Als men metingen wil doen, lijkt het vanzelfsprekend dat ook over de grens diezelfde metingen gebeuren. Over de grens zijn er ook meetpunten. Er gebeuren zelfs metingen vanuit Frankrijk met meetpunten op onze grens. Ik heb laatst een verslag gekregen van een studie die de verbrandingsoven van Halluin heeft gemaakt. Dat zal wel gebeurd zijn in eigen belang om aan te tonen dat niet de verbrandingsoven aan de basis ligt van de blijvende vervuiling. De oven heeft ook meetposten op Vlaams grondgebied, bijvoorbeeld in Geluveld en Wevelgem.

In het verleden zijn er akkoorden geweest om metingen te doen. Die zijn telkens gebonden aan de tijd en aan de vaststelling van meetpunten. Kan men geen contact leggen met Frankrijk om een overeenkomst te maken tussen de milieu-inspecties om een poging te doen vast te stellen welke soort activiteiten aan de basis kunnen liggen van het feit dat onder meer Menen een blijvend zwarte plek is? Als we over een lange tijd de resultaten bekijken, zou het kunnen dat occasionele verbrandingen de basis ervan zijn. Precies die verbrandingen kan men niet vaststellen omdat de gegevens van de vaste meetpunten niet voldoende zijn om dat nauw op te volgen.

Mevrouw de minister, kan er een samenwerking worden opgestart tussen de Milieuinspectie en de Franse bevoegde diensten? Misschien kan in het kader van Interreg een actie worden opgezet, gesubsidieerd door een of andere Europees programma, om de oorzaak na te gaan van de verhoogde depositie van onder meer dioxines en pcb's. Bent u bereid om daar met de bevoegde Franse minister afspraken over te maken? In mijn regio zijn er heel veel contacten met Frankrijk. De vraag is natuurlijk of men de mensen bereikt die ter zake bevoegd zijn.

Mevrouw de minister, ik vraag niet het onmogelijke. Ik vraag alleen om na jaren eindelijk een andere methode aan te wenden en een gericht onderzoek te voeren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Bossuyt, ik had gewoon 'ja' kunnen antwoorden op uw vraag, maar ik heb me verdiept in de situatie en ben nagegaan wat daar tot op vandaag is gebeurd.

De luchtkwaliteit in Menen geniet sedert jaar en dag de volle aandacht van de VMM. Dat onderwerp is in deze commissie al aan bod gekomen. De herhaalde hoge dioxinedeposities hebben ertoe geleid dat de VMM sedert 2000 maandelijkse dioxinedepositiemetingen uitvoert. Ook pcb-126 wordt sedert 2002 gemeten. Daaruit is gebleken dat pcb-126 in Menen duidelijk boven het Vlaamse gemiddelde ligt.

De VMM heeft haar meetprogramma steeds aangepast om de situatie op te volgen in functie van de tijd. Er zijn ook bijkomende meetposten geplaatst, en dat is bijzonder nuttig. Ik heb dat al gezegd tijdens de bespreking over de fijnstofproblematiek. Mijnheer Bossuyt, u zegt dat de oorzaken in kaart moeten worden gebracht. Het is echter ook belangrijk om voldoende meetpunten te hebben. Op die manier kan bij pcb- en dioxineoverschrijdingen worden uitgemaakt of het om een geconcentreerd, af te bakken probleem gaat of om een algemeen probleem.

In 2003 heeft de Milieu-inspectie in samenwerking met de VMM het schrootverwerkende bedrijf Galloo nv aangemaand om een actieplan op te stellen om de uitstoot en verspreiding van dioxine- en pcb-houdend stof te voorkomen en te beperken. Het bedrijf verklaarde zich akkoord om dit actieplan niet te beperken tot de Vlaamse site, maar het integraal te bekijken voor de verschillende vestigingen samen. Galloo is immers niet alleen in Menen maar ook in Halluin actief.

Er is een stofbeheersplan opgemaakt dat een aantal maatregelen omvat zoals de omkasting en afzuiging van de shredderinstallaties, de opvang van cycloonstof in gesloten containers, de bouw en ingebruikname van nieuwe opslagloodsen, de overkapping en afscherming van opslagplaatsen en stuifgevoelige activiteiten, de scheiding van de materiaalstroom door toepassing van een nat procedé via een natwasser in plaats van een droge afzuiging, algemene maatregelen inzake stofbeheersing, de ingebruikname van een nieuwe afgasreiniging op de shredder van Galloo nv, de omschakeling van de Franse LTRB-installatie (Ligne pour le Traitement du Résidu de Broayge), waarin het shredderafval verder wordt verwerkt, naar een nat systeem.

De Milieu-inspectie volgt de uitvoering van het actieplan nauwgezet op. Ze pleegt regelmatig overleg met de Franse collega's van de Direction Régionale de l'Industrie, de la Recherche en de l'Environnement of DRIRE. Dat is de tegenhanger van de Milieu-inspectie in Nord-Pas-de-Calais. Dat overleg is gebeurd zowel in

de kantoren van DRIRE in Rijsel als in het stadhuis van Menen in aanwezigheid van de toenmalige schepenen van Leefmilieu.

In oktober 2003 voerden beiden diensten een gezamenlijke inspectie uit bij de verschillende vestigingen van het bedrijf Galloo. Eind 2006 was de uitvoering van het volledige pakket aan maatregelen van het actieplan gerealiseerd. De VMM heeft een evaluatie gemaakt van het effect hiervan op de omgeving.

Naast het feit dat er voldoende meetposten moeten zijn, beoordeelt de VMM ook reeksen. Men wil uitsluiten dat bepaalde weersomstandigheden invloed hebben op de metingen. Men meet dus aan de hand van reeksen en gaat na of er evoluties in de tijd merkbaar zijn.

Uit de vaststellingen kunnen toch een aantal belangrijke resultaten worden afgeleid. Als we de resultaten bekijken vanaf de start van de metingen, kunnen we zeggen dat de verontreiniging door dioxines sterk is verbeterd. In de periode 1994-2000 werden twaalf metingen uitgevoerd in de woonzone, in de Wervikstraat. Elf van de twaalf resultaten lagen hoger dan de drempelwaarde die de VMM op dit ogenblik hanteert voor de beoordeling van dioxines. Ik zal het hele overzicht bezorgen aan het commissiesecretariaat, maar de drempelwaarde bedraagt 26 picogram TEQ (toxic equivalent quantity) per vierkante meter per dag. De resultaten lagen dus hoger dan de norm in elf van de twaalf gevallen. De eerste uitzonderlijk hoge waarde, die in 1994 werd gemeten, was 1025 picogram TEQ per vierkante meter per dag. Dat was fenomenaal hoog. Als we die buiten beschouwing laten, bedraagt het gemiddelde over elf metingen 76 picogram TEQ per vierkante meter per dag. Dat is absoluut te hoog.

In de periode 2001-2007 werden 61 maandelijkse metingen uitgevoerd. Het dioxinegemiddelde over deze periode bedraagt 14 picogram TEQ per vierkante meter per dag. Vier waarden waren nog altijd een beetje verhoogd. Maar we zien dat er een flinke verbetering is ten opzichte van de start van de metingen.

De metingen die de VMM heeft uitgevoerd, geven ook aan dat de zone van pollutie beperkt is. Nu komen we op het belang van het hebben van meer dan een meetpost en het causaal verband met de activiteiten van het bedrijf Galloo. Sinds 2003 worden er ook metingen uitgevoerd in de onmiddellijke nabijheid van het bedrijf. Deze resultaten zijn anders dan de metingen in de woonzone. In de woonzone is er een sterk dalende tendens, dus dat evolueert bijzonder goed. Maar als we de metingen rond het bedrijf bekijken, zien we dat voor dioxines 11 van 25 waarden hoger lagen dan 26 picogram TEQ per vierkante meter per dag. Op dit ogenblik zijn de resultaten van tien van de twaalf metingen uitgevoerd in 2007 bekend, en het gemiddelde – als

voorlopig resultaat – bedraagt 29 picogram TEQ per vierkante meter per dag.

Als we de evolutie over de jaren bekijken, zien we een dalende tendens, maar we zitten nog altijd boven de norm, voor de site onmiddellijk rond het bedrijf. Voor deze beperkte zone zijn we dus absoluut nog niet waar we zouden willen zijn. Voor de woonzone zitten we wel goed.

Vanaf 2002 wordt ook pcb-126 gemeten. Op dit moment worden de meetwaarden getoetst aan de drempelwaarden voor dioxinedepositie. Men maakt volgens wetenschappelijke formules een omrekening en gaat de waarden voor dioxines ook voor pcb's toepassen.

In de periode 2002 tot 2007 waren 24 van de 59 metingen uitgevoerd in de woonzone in de Wervikstraat verhoogd. Wat pcb's betreft, hebben we verhoogde waarden, maar in de voorbije drie jaar werd telkens gedurende twee maanden een verhoogde pcb-depositiewaarde vastgesteld en in de andere maanden niet. Als we de meetpost dichtbij Galloo van dichterbij bekijken, zien we dat in de periode 2003 tot 2007 21 op 25 meetwaarden verhoogd zijn. In 2007 zijn er tien van de twaalf waarden bekend, en vijf ervan zijn hoger dan 26 picogram TEQ per vierkante meter per dag.

In september-oktober, de twee moeilijke maanden, werd inderdaad een pcb-waarde van 57 picogram TEQ per vierkante meter per dag opgetekend. Als we de volledige meetreeksen in beschouwing nemen, zien we geen stijgende tendens. In 2006 en 2007 zien we dat tien van de twaalf meetwaarden een gemiddelde opleverden dat aan de norm van 26 picogram TEQ per vierkante meter per dag voldoet. Het is eigenlijk een probleem dat in tijd vrij beperkt is.

Ik kan daaruit besluiten dat het effect van de maatregelen van Galloo op de omgeving dus vooral merkbaar is op de verder afgelegen meetpost in de woonzone in de Wervikstraat. Daar zien we een dalende tendens, zowel voor dioxines als voor pcb's. Ik zeg niet dat we er zijn, maar we zien een dalende tendens.

De zone van pollutie is eigenlijk beperkt en de waarden stijgen gradueel in de richting van het bedrijf Galloo, dat als hoofdbron beschouwd zou kunnen worden. In het residentieel gelokaliseerd meetstation liggen de waarden daarom beduidend lager dan in het meetstation in het industriegebied zelf.

Aangezien dioxines en pcb's hoofdzakelijk via de voeding worden opgenomen, is het gevaar voor de volksgezondheid door inademing verwaarloosbaar. Daar moeten we ons geen zorgen over maken, omdat ook bij de meetpost dichtbij Galloo de gemiddelde pcb-depositie in de eerste tien maanden van 2007 enorm drastisch gedaald is ten opzichte van 2006. Voor dioxines niet, want daarvoor is er rond het bedrijf niet echt een dalende tendens merkbaar.

Mijnheer Bossuyt, naar aanleiding van de volledige realisatie van het actieplan, heeft de afdeling Milieu-inspectie uw diensten en het college uitgenodigd om op 6 juli 2007 samen naar de genomen maatregelen te kijken en een evaluatie te maken van wat is gebeurd. De schepen van Leefmilieu heeft deelgenomen aan het overleg. Toen werd unaniem gesteld dat de situatie verbeterd was, maar dat er moet worden gewerkt aan een verdere verstrenging van het acceptatiebeleid van inkomend schroot en dat dat mogelijk voor meer verbetering kan zorgen.

Het is zo dat Frankrijk ten opzichte van Vlaanderen een achterstand heeft wat betreft de implementatie van de Europese bepalingen inzake de depollutie van witgoed en autowrakken. Depollutie van witgoed en autowrakken impliceert het wegnemen van alle schadelijke vloeistoffen, bijvoorbeeld batterijen, voor alles wordt geplet. Dan kunnen die vloeistoffen niet meer zorgen voor een negatieve uitstoot. Het depollueren van autowrakken is in Frankrijk pas in de zomer van 2007 gestart, terwijl de depollutie van witgoed op dit ogenblik nog niet ingevoerd is. We zitten daar met een probleem. Het is dan ook duidelijk dat tot en met de zomer van 2007 in Galloo France bijna uitsluitend niet-gedepollueerde autowrakken vershredderd werden, aangezien er nog geen verplichting was.

Het is evident dat vanaf het ogenblik dat er enkel gedepollueerde autowrakken en witgoed in de shredder zullen worden ingezet, ook in de Franse afdeling van Galloo, er een verdere daling van pcb-126-depositiewaarden mag worden verwacht. We gaan ervan uit dat dat voor een aanzienlijke verbetering kan zorgen.

Bovendien stelt de afdeling Milieu-inspectie dat de situatie bij Galloo geen alleenstaand geval is. We moeten vermijden dat we nu gaan focussen op een bedrijf, want ook bij en rond andere schrootverwerkende bedrijven wordt op sommige momenten een verhoogde aanwezigheid van pcb's vastgesteld. Vandaar dat de afdeling Milieu-inspectie op alle locaties waar shredderactiviteiten gebeuren, actieplannen voor de beperking van de stofuitstoot heeft opgelegd en nauwgezet opvolgt. Men blijft evalueren of we vooruit of achteruit gaan.

Het bedrijf waarover ik het al de hele tijd heb, vervult – zeker in Vlaanderen – op dit vlak zeker een voortrekkersrol en de aanpak door dit bedrijf kan als voorbeeld worden genomen voor de sectorgenoten – uiteraard als we de Vlaamse poot van het bedrijf bekijken.

Mijnheer Bossuyt, voor auto's is er sinds juli 2007 ook in Frankrijk de verplichting om te depollueren. We zouden dus een verbetering moeten zien. De eerste cijfers geven aan dat het zo zou kunnen zijn, want 2007 is aanzienlijk beter. We moeten toch even de evaluatie afwachten van wat we de komende maanden aan

bijkomend materiaal binnenkrijgen. Als we zien dat er geen verbetering komt – maar we verwachten dat wel – blijft er geen andere mogelijkheid dan een strenger acceptatiebeleid op te leggen en te handhaven.

De Vlaamse Milieumaatschappij beschikt niet over data van metingen uitgevoerd door de Franse overheid. Door de VMM werden in 2002-2003 gedurende twee maanden metingen in Halluin uitgevoerd, in het kader van een Interreg-project. Naast dioxines werd ook pcb-126 geanalyseerd. De meetwaarden van de meetpost van Halluin waren bijzonder laag. Simultane metingen op het Vlaamse gedeelte van het bedrijf gaven waarden die bijzonder hoog waren. Dat was een vreemde vaststelling, maar de metingen dateren al van 2003. De VMM wijst er echter op dat de meetreeks bijzonder beperkt was, twee maanden in Halluin en drie maanden op Galloo. Om gefundeerde conclusies te trekken over de dioxine- en pcb-problematiek in de hele regio, is dat absoluut onvoldoende en zijn er bijkomende gegevens vanuit Frankrijk nodig. Het is voor mij bijzonder belangrijk om te kunnen beschikken over meetresultaten uitgevoerd op Frans grondgebied.

Mijnheer Bossuyt, wat kan ik u vandaag meegeven als engagementen, los van de uiteindelijke maatregelen die genomen zullen worden als de situatie niet verbetert? Ik verwacht een verbetering als in Frankrijk de Europese richtlijn inzake ontmanteling volledig operationeel is. Dat zou moeten blijken uit de meetresultaten. Maar dat zal me niet beletten om nu al contact op te nemen met de autoriteiten van Nord-Pas-de-Calais, met de vraag om ons de meetresultaten te bezorgen en om mij – dat is een tweede belangrijk aspect – de stand van zaken te bezorgen in verband met de implementatie van de Europese richtlijn inzake het depollueren van witgoed.

Als we de meetresultaten krijgen en daaruit blijkt dat we nuttige conclusies kunnen trekken, is het uiteraard de moeite waard om na te gaan of we een nieuw Interreg-project kunnen indienen. Als we de volledige resultaten voor 2007 hebben, moeten we die naast de resultaten van de regio Nord-Pas-de-Calais leggen en kijken of er duidelijke conclusies uit te trekken zijn en – zo mogelijk – de gepaste actie ondernemen.

Ik neem wel het engagement op om de informatie op te vragen, overleg op te starten en u op de hoogte te houden over wat daaruit volgt.

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mevrouw de minister, u geeft natuurlijk een zeer technische uitleg. Ik probeer over de techniek heen te kijken. Ik heb gedurende jaren, als verantwoordelijke, die zaken lokaal beheerd. Ik heb vastgesteld dat men vanuit een bepaalde hoek de verbinding maakt naar volksgezondheid en kanker. Dus ik

neem dat ernstig. Als dat zo ernstig is, moeten we dat ook op die manier behandelen.

Mevrouw de minister, ik wil u iets meegeven, waarvan ik vind dat u uw administratie op de vingers moet tikken. Lokaal hebben we de belofte gemaakt dat we de cijfers die we krijgen altijd onmiddellijk meedelen, los van het feit of ze goed of slecht zijn. Dat is een kwestie van vertrouwen. Maar als men begint met het bedekt houden van cijfers, gaat het niet meer.

Ik zie een e-mail van de Vlaamse Milieumaatschappij, gericht aan onze diensten, waarin staat: “In bijlage een overzicht van de meest recente resultaten. Het is echter wel de bedoeling dat deze cijfers intern gehouden worden en niet aan buitenstaanders worden medegedeeld. Ik zou willen vragen om hieraan absoluut gevolg te geven.”

Wij hebben gedurende jaren die cijfers gecommuniceerd en plots mag dat niet meer. Ik zou willen vragen dat men aan die toestand een einde stelt. Het is een kwestie van vertrouwen creëren.

Het ergert me voortdurend, dat als men naar de Franse situatie kijkt, men altijd contact opneemt met Nord-Pas-de-Calais. Ik zou liever hebben dat u dat op het ministeriële vlak zou doen. We zijn toch een regio die eigen bevoegdheden heeft ter zake. Vergeet niet dat de Franse regering het voorzitterschap van de Europese Raad zal waarnemen. Het gaat hier duidelijk om een uitvoering van Europese richtlijnen. Op die manier kunnen we de Fransen in alle vriendschap voor hun verantwoordelijkheid stellen.

Wij doen ook een aantal zaken die in het belang zijn van Frankrijk, laat Frankrijk dan ook zijn verplichtingen nakomen. De grens met het bedrijf waarover u het heeft, wordt gevormd door een waterloop. Het kan dus niet dat Frankrijk, de problematiek kennend, ostentatief gedurende jaren niet zou doen wat van hen wordt verwacht. Ik vind dat we daar wat krachtiger op moeten reageren, het duurt nu al lang genoeg. We hebben al alle instanties afgelopen. Men moet op het hoogste niveau op de geëigende manier iets in beweging brengen.

Ik vind dat er een continue afspraak moet zijn over de metingen. Ik zie nu dat men rond de verbrandingsoven van Menen nog eens een apart meetsysteem gaat gebruiken. Als ieder bedrijf zijn eigen metingen gaat doen, dan wordt het een onmogelijke zaak. Dat kunnen wij niet oplossen, dat kan Nord-Pas-de-Calais niet oplossen, daar moet op het hoogste niveau een afspraak over worden gemaakt zodat er op een gerichte manier iets aan gedaan wordt.

Ik lig juist aan de basis van de afspraken met de drie regio's. Tweemaal hebben we contracten van bepaalde duur afgesloten. In uw uitleg is alles nogal geconcen-

treerd op een schrootverwerkend bedrijf, maar gezien de wispelturigheid van de cijfers, ontstaat de indruk dat er ook andere bronnen zouden kunnen zijn. Ik ben ervan overtuigd dat u met uw inzet wel dingen in beweging kunt brengen. Ik verwacht geen onmiddellijke oplossing, ik besef genoeg dat het probleem zeer moeilijk is.

Ten eerste moet er openheid naar de bevolking zijn omdat men in het verleden al van alles en nog wat rond deze zaak heeft gesponnen. Ten tweede moeten we op een continue manier de werkzaamheden doen. Ten derde neem ik er akte van dat de metingen één gegeven zijn, maar de inspectie kan het onderzoek voortzetten en niet focaliseren op één bedrijf. Als men dat doet, moet men de andere kunnen uitschakelen, zo reageert de bevolking. Men heeft eerst gezegd dat het de verbrandingsovens waren. De verbrandingsovens hebben via hun metingen bewezen dat dat niet zo is. Nu zit men op de piste van een schrootverwerkend bedrijf, maar daarnaast blijft de toestand voortduren. Ik hoop dat we in de toekomst zaken zullen zien bewegen in de zin van het juiste contact en van gerichte onderzoeken die blijvend zijn.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Bossuyt, ik was daarnet een beetje ontstemd omdat u de indruk gaf dat de zaak niet ernstig wordt genomen.

De heer Gilbert Bossuyt: Ik wil geen intentieproces, ik neem het heel ernstig op.

Minister Hilde Crevits: Dat is voor mij ook zo. U zegt dat ik een technisch antwoord geef, maar meten is weten. Ik heb gezegd dat de VMM meetreeksen hanteert. Er wordt in een reeks, bijvoorbeeld op jaarbasis, gekeken hoe het evolueert. Er is nog nooit zoveel gemeten als in de laatste drie jaar. U kunt niet ontkennen dat er heel ernstig met een en ander wordt omgegaan. Inderdaad, de oorzaken van pcb- en dioxineverontreiniging zijn niet zo gemakkelijk op te sporen. Men moet heel lokaal nagaan wat er allemaal een bron van vervuiling kan zijn. Het feit dat er twee meetposten zijn geplaatst en dat we zo evoluties kunnen zien tussen het ene en het andere, toont de ernst aan waarmee met een en ander wordt omgegaan.

Wat betreft de mail van de VMM: ik weet niet hoe men dat anders communiceert en over welke mail het precies gaat, maar het lijkt me logisch dat de VMM resultaten presenteert op jaarbasis. Misschien is dat in het verleden anders gegaan.

De heer Gilbert Bossuyt: We moeten de bevolking voorschotelen wat er is. Ik ben een lokale verantwoordelijke voor de openbare orde. Als een dergelijke mail rondgaat bij de bevolking, bestaat er een vermoeden dat er iets is, en dat hoeft er niet noodzakelijk te zijn.

Minister Hilde Crevits: Ik weet niet welke afspraken daar in het verleden over zijn gemaakt. Ik vraag u alleen

me die mail te bezorgen. Als het over iets uitzonderlijks gaat, dan zal ik dat bespreken. Als dat iets is wat altijd in de mails heeft gestaan, is dat een gewone afspraak die nageleefd wordt tussen partijen.

U verwijst naar het overleg met DRIRE en dergelijke. In juli 2007 is er een vergadering geweest. Ik weet niet of u op die evaluatievergadering aanwezig bent geweest. Ik hoor dat u daar zeer intens mee begaan bent. Het was een zeer belangrijke vergadering waar er werd nagegaan of er positieve evoluties zijn en hoe de evoluties kunnen worden geïnterpreteerd. Ik heb via de cijfers proberen aan te tonen dat de meetacties die tot op vandaag worden genomen, effectief resultaat hebben. Daaruit kan men zien dat de dioxines een beetje verder gevoelig gezakt zijn. Zo kan men een beleid ontwikkelen waarbij men puntbronnen, die mee verantwoordelijk zijn voor een bepaald beeld, kan detecteren. Door bestrijding aan de bron, kan men vermijden dat er meer dioxines in de omgeving vrijkomen.

We delen dezelfde bezorgdheid. We werken verder. Ik heb me wat betreft de richtlijn misschien verkeerd uitgedrukt. Als ik een stand van zaken vraag over de uitvoering van een richtlijn, kan ik dat uiteraard niet doen aan Nord-Pas-de-Calais, maar moet ik bij de Franse overheid zijn, dat is evident.

De heer Gilbert Bossuyt: Maar die evidentie wordt niet altijd gevolgd.

De heer Patrick Lachaert: Wat betreft de uitvoering van milieuriichtlijnen, is Frankrijk niet van de vlugste lidstaten. Dat is misschien een item om op de Milieuraad te bespreken als zij het voorzitterschap hebben. Bijvoorbeeld het Mestdecreet is in Frankrijk niet erg bekend.

De voorzitter Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over vervuiling door zware metalen in Noord-Limburg

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Op 3 maart 2008 werden we opgeschrikt door een bericht op de voorpagina van Het Belang van Limburg over te veel lood in stuifmeel in Noord- en West-Limburg. We weten al lang dat er een zware problematiek is in Noord-Limburg en het noorden van de Kempen in verband met zware metalen. Nu blijkt uit onderzoek aan de Limburgse universiteit door de onderzoekers Valcke en Asperges, dat er hoge

waarden aan zware metalen voorkomen in stuifmeel, bladeren en kithars. De waarden zouden tot 30 keer hoger liggen dan de norm. De onderzoekers stellen zich vragen bij de volksgezondheid, wanneer men de resultaten doortrekt naar groenteteelt en landbouw. Oorzaak zou de historische vervuiling van zink- en koperfabrieken zijn, daar gaan we meestal gemakshalve van uit. We denken dan aan Overpelt, Balen, Lommel en Reppel. Er kunnen misschien ook nieuwe bronnen van zware metalen zijn, zoals coating- en galvanisatiebedrijven, waarvan er enkele zijn in Hechtel-Eksel.

Het actieplan cadmium voor de Noorderkempen van 13 februari 2006 van toenmalig minister van Leefmilieu Peeters bevat 39 acties om de cadmiumproblematiek in de Noorderkempen en op andere plaatsen, bijvoorbeeld Hoboken, aan te pakken. Per locatie wordt de actuele situatie weergegeven en worden maatregelen vooropgesteld, zoals intensere controle van de bedrijven, nagaan van begroeiing op braakliggende terreinen, uitvoering van het convenant tussen de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en Umicore, en bijkomend onderzoek en sensibilisatie.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de resultaten van het onderzoek van de universiteit Hasselt? Wat is de stand van zaken van de uitvoering van het cadmiumplan? Zijn de resultaten bekend van de studie 'Geïntegreerde risicoanalyse van de cadmiumbelasting in de Noorderkempen', actie 9 van het plan, waarvan de resultaten eind 2007 of begin 2008 worden verwacht? Wordt het cadmiumplan bijgestuurd of versterkt naar aanleiding van deze studie, die doet inzien dat de problematiek ruimer is dan de specifieke locaties die we tot op dit moment kenden en dat de verspreiding van zware metalen ruimer is? Welke maatregelen plant u in het bijzonder ten aanzien van de imkers en hun verenigingen en ten aanzien van de nieuwe bedrijven die aan de oorzaak van de vervuiling zouden liggen? Op welke wijze worden de lokale overheden hierbij betrokken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Sannen, uw vraag is een aanleiding tot het bezorgen van een overzicht van het actieplan cadmium. Ik kwam eveneens via de pers op de hoogte van de resultaten van een onderzoek van de Universiteit Hasselt. Op 3 maart heb ik aan de administratie de opdracht gegeven om de resultaten van deze studie te evalueren. Daaruit bleek dat de studie in eerste instantie als een eerste screening moet worden beschouwd en dat er vandaag nog geen conclusies kunnen worden getrokken. Dat neemt niet weg dat een en ander wordt opgevolgd.

Het actieplan cadmium bevat 42 verschillende acties. 17 acties zijn volledig afgerond. Alle andere acties zijn op dit ogenblik in uitvoering of betreffen een verhoogde

aandacht voor de controle op bedrijven. Ik heb een bijlage laten opmaken met de stand van zaken van elke actie. Ik zal ze u laten overmaken.

Actie 9, namelijk de studie 'Geïntegreerde risicoanalyse van de cadmiumbelasting in de Noorderkempen' betreft de koppeling van de metalen in bloed en urine, met de metaalbelasting in de bodem, het binnenhuismilieu, en de buitenlucht. Er werden 1250 personen onderzocht. Bij 100 deelnemers werden tevens de metaalconcentraties in hun naaste leefomgeving bepaald, onder andere binnenshuis, in lokaal geteelde voeding, in de tuin en in de buitenlucht. Op dit moment zijn we bezig met het opstellen van een risicomodel. De volledige resultaten zullen beschikbaar zijn in het voorjaar 2008, zoals aangekondigd. Ik verwacht net als u de definitieve resultaten.

De auteurs van de studie hebben de metaalgehalten in stuifmeel, propolis en was vergeleken met consumptienormen voor groenten en fruit. Er zijn echter geen toepasselijke normen beschikbaar aangezien deze producten niet rechtstreeks als voedingsmiddel worden gebruikt. Uit de studie blijkt ook dat de normen voor de lood- en cadmiumgehalten in honing niet worden overschreden. De resultaten zullen uiteraard meegenomen worden bij de uitvoering van de geïntegreerde risicoanalyse die gebeurt in het kader van het actieplan cadmium.

De resultaten van de studie tonen aan dat er voor honing geen probleem werd vastgesteld. Maatregelen bij de imkers moeten dus niet genomen worden. Met betrekking tot de verschillen tussen de staalnameplaatsen werd er in de studie nog geen statistische evaluatie uitgevoerd.

Wel blijkt dat er hogere gehalten worden gemeten in stedelijke gebieden en in gebieden waar er in het verleden of vandaag non-ferroactiviteit is. Er werd echter geen oorzakelijk verband aangetoond tussen de vastgestelde gehalten aan zware metalen en de eventuele aanwezigheid van nieuwe bedrijven.

De lokale overheden worden op regelmatige basis op de hoogte gehouden van de stand van zaken van uitvoering van het actieplan cadmium. In de huidige fase van het plan wordt vooral aandacht besteed aan de opruiming van zinkassen op privépercelen in de gemeenten Balen, Lommel en Overpelt. Daarnaast wordt op een ruimere schaal een plan opgezet om een oplossing te bieden aan de open zinkassenwegen in de Noorderkempen. Deze acties gebeuren uiteraard in overleg met de gemeentebesturen.

Specifiek voor de acties met betrekking tot het humane blootstellingsonderzoek en de daarbij horende milieumetingen en geïntegreerde risicoanalyse worden de lokale overheden en andere betrokkenen zoals de

huisartsen, de bedrijven en de bevolking op de hoogte gehouden van de stand van zaken via een stuur- en begeleidingsgroep die gecoördineerd wordt door de medisch milieukundigen of MMK's in de Noorder- en Zuiderkampen, in samenwerking met de Afdeling Toezicht Volksgezondheid of ToVo.

Vanuit het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) nemen vertegenwoordigers van de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM), OVAM en de dienst Milieu & Gezondheid van het departement LNE actief deel aan deze stuur- en begeleidingsgroep. Deze stuur- en begeleidingsgroep werd opgericht bij de start van het actieplan cadmium. De deelnemers aan het humaneblootstellingsonderzoek worden persoonlijk, volgens de door hen gewenste weg – hetzij via de huisarts, hetzij rechtstreeks – ingelicht over de resultaten. In de loop van de maand juni wordt een algemene infosessie gegeven voor de bevolking.

Tijdens het onderzoek bleek dat voor een tiental personen verhoogde waarden werden genoteerd. Deze personen zijn intussen ingelicht. Er is in deze gevallen geen relatie met de milieuaspecten.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het gaat hier over een eerste screening. Het is dan ook logisch dat daar niet dadelijk conclusies uit getrokken kunnen worden. Het is ook te snel om te zeggen dat er geen relatie is. U zegt dat die screening zal worden opgenomen in die geïntegreerde risicoanalyse. De studie die nu is verricht, toont aan dat de problematiek verder gaat dan de entiteiten met een historische vervuiling. Moet naar aanleiding van die studie niet dieper worden ingegaan op de problematiek? Ik hoop dat na afloop van de studie nog bijkomend onderzoek wordt verricht.

Het gaat hier over een eerste screening, wat niet betekent dat over Noord- en West-Limburg bijkomend diepgaand onderzoek moet worden gevoerd. Het kan wel een aanzet zijn om gericht onderzoek te doen. Zo kan worden nagegaan of de screening tegemoetkomt aan een problematiek die ernstiger is en ruimer verspreid is dan we tot nu toe dachten.

Minister Hilde Crevits: We kennen de eerste resultaten pas sinds vorige week. Ik heb onmiddellijk aan de administratie gevraagd een evaluatie te maken en na te gaan waar zich de heikele punten bevinden. Volgens de administratie is het nog niet mogelijk om uit de studie definitieve resultaten af te leiden aangezien het gaat om een eerste screening. Een aantal frappante zaken uit de eerste screening worden wel opgenomen in de risicomodelanalyse.

Na de eerste screening en uit de eerste resultaten blijkt dat er geen causaal verband is en dat er bijvoorbeeld

geen maatregelen moeten worden genomen voor de imkers. Dat is zo vandaag maar dat betekent niet dat dit zo blijft. Dat geldt ook voor uw vraag over de nieuwe bedrijven. Het belet niet dat uit de verdere evolutie en opvolging van het actieplan cadmium alsnog een link kan worden afgeleid.

De heer Ludo Sannen: Dat stelt me gerust. Die nieuwe industrieën beantwoorden misschien wel aan de opgelegde milieureglementering. Door de diffuse verontreiniging uit het verleden kan de beperkte bijkomende verontreiniging de problematiek, verder weg van de oude sites, vergroten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Piet De Bruyn tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het uitblijven van de natuurrichtplannen (NRP)

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het goedkeuren tien jaar geleden van wat we gemakkelijks halve het Natuurdecreet zijn gaan noemen, was zonder enige twijfel een kantelmoment voor het natuurbeleid in Vlaanderen.

Uiteraard waren er ook voordien mensen, organisaties en beleidsinstanties die zochten naar een samenhangende langetermijnvisie. Ze misten echter een kader om in te werken. Het Natuurdecreet levert precies dat kader maar doet tegelijkertijd nog veel meer. Het vastleggen van de zorgplicht als bindend principe zorgde voor een positieve evolutie over de hele lijn. Zowel gemeentelijk, provinciaal als gewestelijk werd de kwantitatieve en kwalitatieve aandacht voor natuur in de besluitvorming verankerd. Voeg daar nog het instrument van de natuurinrichting bij en het wordt duidelijk welk belang het Natuurdecreet heeft, ook voor de bescherming en het herstel van de omvangrijkere gebieden.

De kern van het Natuurdecreet kunnen we misschien samenvatten als het streven naar een gebiedsgericht natuurbeleid. In dat opzicht wordt in eerste instantie gefocust op die gebieden, het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) en de speciale beschermingszones volgens de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen.

Het Natuurdecreet stelt daar ook heel wat instrumenten voor ter beschikking. Die instrumenten moeten dienen om het natuurbeleid te concretiseren. Ik denk dan aan beheersovereenkomsten, het erkennen van regionale landschappen, het streven naar de integratie van

natuurbehoudsdoelstellingen bij stedenbouwkundige en milieuvergunningen. Hetzelfde kan ook worden gezegd van andere beleidssectoren die eveneens instrumenten aanreiken om de doelstellingen van het gebiedsgerichte natuurbeleid te ondersteunen.

Om al deze inspanningen te stroomlijnen en op die manier te zorgen voor meer efficiëntie en effectiviteit, om de burger te betrekken en de nodige rechtszekerheid voor elke gebruiker van de ruimte te garanderen en om een permanente verweving van functies te stimuleren, heeft men besloten om over te gaan tot het opstellen van natuurrichtplannen of NRP's, die een cruciaal instrument vormen om uitvoering te geven aan het Natuurdecreet.

NRP's zijn geen grootschalige beheersplannen die alles tot in detail regelen. Het zijn beleidsplannen waarin voor een specifiek gebied met een natuurfunctie de langetermijndoelstellingen voor het natuurbeleid worden uitgewerkt. NRP's zijn dan ook noodzakelijk en onmisbaar om een coherent gebiedsgericht natuurbeleid vorm te geven.

Het Natuurrapport 2007 van het INBO bracht de noodzaak van het opstellen van NRP's in herinnering. Het verwees daarvoor naar de decretale verplichting die vervat zit in het Natuurdecreet zelf. Het gaat dan over de verplichting om voor de zogenaamde VEN- en natuurverwevingsgebieden een NRP te hebben, tien jaar na de inwerkingtreding van het decreet. We kunnen vandaag dus niet zeggen dat we het niet wisten. We weten het al tien jaar.

Mevrouw de minister, in uw beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2007-2008 blijft u eerder vaag over het opstellen van NRP's, zeker wat het verdere tijdspad ervan betreft. De vrees bestaat dan ook dat het opstellen en erkennen van NRP's nog vele tientallen jaren zal duren wanneer wordt vastgehouden aan de huidige methode.

Mevrouw de minister, onderschrijft u het bijzondere belang van het opstellen en goedkeuren van NRP's als element in het ontwikkelen van een gebiedsspecifiek beleid tot behoud en beheer van de natuur in Vlaanderen? Waarom werd de decretaal bepaalde uiterste datum niet gehaald? Wat zijn hiervan de gevolgen? Hoe groot is de achterstand? Met andere woorden, hoeveel NRP's moeten nog afgerond worden? Wanneer zullen die ontbrekende NRP's afgerond zijn en welke bijkomende initiatieven zult u nemen om de achterstand weg te werken? Klopt het dat een van de redenen voor de achterstand is dat de bevoegde administratie de enorme werklast niet tijdig kan verwerken? Of, met andere woorden, dringt een personeelsversterking van het personeel dat thans belast is met het opstellen van NRP's, zich op?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Bruyn, uiteraard onderschrijf ik de nood aan en het belang van het

ontwikkelen van een gebiedsspecifiek beleid om te komen tot maatwerk voor de afzonderlijke speciale beschermingszones, in uitvoering van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Een gebiedsspecifiek beleid en maatwerk kunnen ook noodzakelijk zijn voor andere, afzonderlijke gebieden van het VEN. Aangezien de speciale beschermingszones de belangrijkste componenten zijn in het gebiedsgericht beleid, moeten we daar in de eerste plaats op focussen.

In het Natuurdecreet zijn de NRP's ingeschreven als het centrale instrument voor dat maatwerk. Dit neemt niet weg dat de NRP's tot voor enige jaren iets nieuws waren en dus een proefstadium vereisten. Daarom hadden de zes aflopende natuurrichtplanprojecten het karakter van pilootprojecten. Aan de hand van de ervaringen opgedaan bij deze projecten zal de aanpak van de NRP's bijgestuurd worden. Daartoe werd al een grondige evaluatie doorgevoerd waaruit een aantal conclusies kunnen worden getrokken. Ik overloop deze conclusies.

De projecten hebben veel langer geduurd dan verwacht. Het consensusstreven dat min of meer op absolute wijze staat ingeschreven in het desbetreffende besluit, heeft soms contraproductief gewerkt voor de tijdigheid van de processen, voor het behalen van de natuurdoelen of voor het draagvlak voor het project.

Het moet mogelijk zijn de samenstelling van de stuurgroep flexibeler op te vatten, om alle relevante spelers uit het middenveld te kunnen betrekken.

In plaats van NRP's op te vatten als een in elk geval in te zetten instrument, zou het beter zijn ze in te zetten als een vraaggestuurd, probleemoplossend instrument, waarbij het karakter en de omvang van de operatie worden aangepast aan de noden van het concrete geval.

NRP's zouden waar mogelijk en nuttig gekoppeld moeten worden aan ruimtelijke processen om daar verder uitvoering aan te geven of aan natuurinrichtingsprojecten om de daar bereikte afspraken voor de toekomst vast te leggen.

Het natuurrichtplanproces zou de start moeten zijn van een daarop volgende samenwerking met en tussen de betrokken actoren, gericht op de uitvoering van het plan.

Dat waren de conclusies van de evaluatie. De Vlaamse overheid heeft naar aanleiding van de zes pilootprojecten de rol aangenomen van lerende organisatie, veeleer dan die van microregulator.

In navolging van deze evaluatie heb ik een aantal voorstellen tot wijziging van het decreet Natuurbehoud doen

opmaken. Hierbij zou ik onder meer de verplichting opgeheven willen zien tot het opstellen van natuurrichtplannen voor alle mogelijke gebiedscategorieën. Het is volgens mij een ideaal instrument om oplossingsgericht ingezet te worden. Bovendien wil ik ook graag dat de relatie tussen een natuurrichtplan en de instandhoudingsdoelstellingen volledig uitgeklaard wordt. Tot slot zou ik het deelnameproces aan de natuurrichtplannen bevestigd willen zien, maar ook wat meer flexibel willen maken. Dat is een van de conclusies van de evaluatie.

Mijnheer De Bruyn, het centrale belang van de natuurrichtplannen als instrument van het gebiedsspecifiek beleid wordt dus absoluut onderschreven, maar onder voorwaarde dat we lessen trekken uit de opgedane ervaringen naar aanleiding van de zes pilootprojecten.

U hebt aangehaald dat er voor een grote reeks gebiedscategorieën al natuurrichtplannen hadden moeten voorliggen in januari 2008. De opmaak van de natuurrichtplannen in 1997 vormde een geheel nieuwe uitdaging voor het beleid. Men is dan ook niet over één nacht ijs gegaan: men heeft de aanpak en methodiek grondig voorbereid.

Er moesten uitvoeringsbesluiten opgemaakt worden en in uitvoering van het decreet Natuurbehoud werden twee besluiten van de Vlaamse Regering goedgekeurd. In het ministerieel besluit van 12 mei 2004, dus zeven jaar na de vaststelling van het decreet, werden er dan uiteindelijk vijf natuurrichtplanprojecten ingesteld, een per provincie. Er werd tevens altijd een coördinator aangeduid. Op 19 mei 2005 werd een zesde natuurrichtplan ingesteld, voor de Middenkust, en dit in overeenstemming met de beslissing van de Vlaamse Regering over het ruimtelijk uitvoeringsplan voor het golfterrein in De Haan.

Op dit ogenblik zijn er twee natuurrichtplannen definitief goedgekeurd, de Middenkust in West-Vlaanderen en de Demervallei tussen Aarschot en Diest in de provincie Vlaams-Brabant. De ontwerp natuurrichtplannen van het Hoppeland in West-Vlaanderen, de Heuvelrug-benedenstrooms in Antwerpen en de Hoge Kempen in Limburg werden al voorlopig goedgekeurd. De openbare onderzoeken omtrent deze natuurrichtplannen zijn achter de rug of lopen. Het overleg met de doelgroepen over het natuurrichtplanproject van de Dendervallei tussen Ninove en Geraardsbergen en het Raspaillebos in Oost-Vlaanderen loopt nog. Na het eindadvies van de stuurgroep kan dit laatste natuurrichtplan nog voor de zomer aan mij worden voorgelegd voor voorlopige goedkeuring.

Wat is de oorzaak van deze trage uitvoering? De oorzaak moet volgens mij onder meer gezocht worden in het belang dat werd gehecht aan een gedragen gebiedsgericht beleid. Daarom werd er van meet af aan uitgegaan van een zeer open communicatieproces en werden de verschillende doelgroepen van dichtbij betrokken. Per

natuurrichtplanproject werd een intensief participatieproces gevoerd. Formeel werd hiervoor de stuurgroep opgericht. Zonder overeenstemming in de stuurgroep over de belangrijkste maatregelen, kan ik niet alleen een natuurrichtplan goedkeuren. Het is ook van belang dat de minister van Ruimtelijke Ordening mee instemming kan geven. Het bereiken van consensus werd dus door de planmedewerkers van het Agentschap voor Natuur en Bos als een groot imperatief ervaren. Met het oog op deze consensus werd de noodzaak gevoeld om bijkomend, zeer extensief bilateraal overleg te plannen. Het is dit overlegproces dat bijzonder veel tijd gekost heeft.

Op dit ogenblik is 86.994 hectare Vlaams Ecologisch Netwerk afgebakend en 99 hectare natuurverwevingsgebied. Er zijn ook ongeveer 160.000 speciale beschermingszones, die gedeeltelijk overlappen met dit VEN. Er werd voor in totaal 17.047 hectare aan natuurrichtplannen opgemaakt, met als doorlooptijd een vier-tal jaren.

Mijnheer De Bruyn, u vraagt ook wat de conclusies zijn. Een van de conclusies van de evaluatie van de natuurrichtplannen is dat deze oefeningen zeer complex zijn, dat we er, wat de gegeven taakstelling betreft, ook de eerstvolgende tien jaar niet zouden geraken, zelfs niet met een verveelvoudiging van het desbetreffende personeelsbestand. De complexiteit heeft met name niet alleen te maken met de participatieve aanpak, maar ook met de juridische aspecten en het inhoudelijk-wetenschappelijke kader per plangebied.

Vandaar dat het voor mij prioritair is om eindelijk werk te maken van de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones, wat overigens ook een deel is van de eventuele opmaak van natuurrichtplannen voor dezelfde gebieden, met name de component visievorming. Er is op dit ogenblik dus een groep personeelsleden bezig met het mee ontwerpen van deze zeer belangrijke instandhoudingsdoelstellingen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mevrouw de minister, ik dank u uiteraard voor uw uitvoerige antwoord. Ten gronde delen we dezelfde bekommernis: komen tot een werkbaar en inzetbaar middel, breed gedragen door alle actoren op basis van intensief overleg. Maar ik heb nog wel een zorg.

Ik heb heel veel begrip voor de overheid als lerende organisatie. In het kader van levensbreed en levenslang leren kunnen we dat enkel toejuichen, maar ik blijf bij de vaststelling dat toch een zeer grote achterstand is opgelopen. De klemtoon ligt – en misschien ga ik wat kort door de bocht, maar ik durf het toch doen – wat al te eenzijdig op instandhoudingsdoelstellingen. Die zijn

uiteraard van wezenlijk belang en hebben uiteraard een cruciale rol, ook in de ruimere natuurrichtplannen, maar ons daartoe beperken – en ik chargeer een beetje – lijkt me een keuze die niet verdedigbaar en niet houdbaar is. Zeker niet als we zien dat we met het decreet, heel bewust en weloverwogen, de lat een stuk hoger hebben gelegd.

Mevrouw de minister, ik wil even verwijzen naar uw toespraak bij het tienjarig bestaan van het Natuurdecreet, waarbij u het decreet vergeleek met een kathedraal. Ik vind dat een heel mooi beeld. Een kathedraal is een zeer belangrijk gebouw, is stevig geankerd, is ambitieus en het duurt lang voor een kathedraal is voltooid.

Maar ik houd van een kathedraal die af is. Ik vind de Sagrada Familia prachtig, maar ik had het Natuurdecreet toch liefst gezien als een kathedraal die na tien jaar volledig is uitgevoerd.

Dat een aantal pilootprojecten nog niet afgerond zijn, stemt me alleen maar teleurgesteld. Ik had er iets meer van verwacht op het ogenblik dat ze geconcipieerd werden.

Ik blijf vol verwachting naar de verdere evolutie kijken. Een aantal aanpassingen die u voorstelt, lijken me zeer zinvol. Ik hoop de kans te krijgen om daar mee over te discussiëren. Dan zullen we kijken of de aanpassingen die u voorstelt, inderdaad tegemoetkomen aan een grotere operationaliteit. Ik denk dat we elkaar op dat punt ook volledig vinden, want we moeten komen tot een natuurrichtplan en een wijze van werken en we moeten een tijdpad uitzetten dat haalbaar en realiseerbaar is.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Bruyn, het is zeer aangenaam voor mij om een citaat te horen uit mijn toespraak, maar ik heb natuurlijk wel liefst een kathedraal waar heel wat volk in zit. Dat wijst op het belang van het participatieve aspect.

Uit de evaluatie blijkt ook dat het zeer zinvol is om ervoor te zorgen dat we die instandhoudingsdoelstellingen hebben. Dat kan ook een en ander vergemakkelijken. Ik hoop in de komende periode ook wat doorbraken te kunnen forceren, gelijktijdig uiteraard met de aanpassingen die ik heb voorgesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.